

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพคนการศึกษาสร้างคนให้มีคุณภาพ เป็นคนเก่ง มีระเบียบวินัยมีความซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม มีความสามัคคีและรักชาติ ตลอดจนมีความสำนึกของความเป็นไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงมีเจตนาให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ค้ำครองสิทธิ สร้างความเสมอภาค ให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และให้โอกาสทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง” และมาตรา 80 (3) ระบุว่า “พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก” และ (4) ระบุว่า “ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550 : 15-23)

นโยบายปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและในการจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550 : 15) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีทิศทางการพัฒนาประเทศสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืนพึ่งตนเอง

สร้างความคุ้มกัน ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงนำทุนในสังคมไทยมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเสริมสร้างให้เข้มแข็ง และในสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ทุกภาคส่วนในประเทศไทยเป็นการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่จะสะท้อนให้ถึงรูปธรรมในการจัดการศึกษาบนฐานปรัชญาและแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน (เกษม วัฒนชัย. 2549 : 1-2) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญแก่บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศและกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐเพื่อให้อยู่ในกรอบแนวทางของการบริหารประเทศตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2550 : 2)

และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับ พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (2) ให้มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ทำให้ทราบถึงแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทยได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ได้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้บุคลากรและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจในการจัดการศึกษาของชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 3-4)

การจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิผล จำเป็นต้องเปิดโอกาสจากชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือตัวแทนของประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุน กิจการสถานศึกษา จึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตระหนักในสิทธิหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์กรบุคคลทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายมาตรฐานในการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จนั้น สถานศึกษาและคณะกรรมการต้องเข้าใจบทบาท

หน้าที่ของกันและกัน ควรมีรูปแบบวิธีการทำงานที่ประสานสอดคล้องกันด้วยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้บรรลุตามที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา 8 (2) ว่าด้วยการจัดการศึกษาที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความต้องการของชุมชน และระบบการศึกษาไทยควรจัดอยู่ในรูปแบบการบริหารโดยกลุ่มสถานศึกษา และชุมชนเพราะการจัดการศึกษาดังกล่าวจะช่วยเกื้อหนุนให้เกิดการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากรัฐไปสู่สถานศึกษาการจัดการศึกษาที่มีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ตั้งแต่ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดด้านการศึกษา หัวหน้าสถานศึกษาในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนตลอดจนผู้นำชุมชน ที่ร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น สถานศึกษาต้องมีหน้าที่ร่วมกับชุมชน เพื่อกระตุ้นส่งเสริมชักจูงผลักดันและบริการร่วมกับชุมชน การจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียน การร่วมกิจกรรมพัฒนาการศึกษาและร่วมการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของความต้องการที่จะพัฒนาประเทศนั้นรัฐต้องพัฒนาคนให้คนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพที่ดีก่อน (อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. 2553 : 7-8)

ความสำเร็จและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นนอกจากจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนแล้ว การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะสภาพปัจจุบันนี้การศึกษาของนักเรียนมิได้จำกัดขอบเขตอยู่แต่ภายในห้องเรียนเท่านั้นแต่นักเรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทั้งในโรงเรียนและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ โรงเรียนที่จะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และหาแนวทางที่จะทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน (ธีระ รุญเจริญ. 2553 : 66-69)

โรงเรียนบ้านโนนจาน ตำบลขามป้อม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 2 เปิดการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล

ถึงขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีบุคลากรครูจำนวน 4 คน จากการประเมินภายนอกจาก สมศ. เมื่อวันที่ 27-31 ธันวาคม 2554 โดยการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาได้พิจารณาตามมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครูและ ด้านผู้เรียน พบว่า สิ่งที่เป็นจุดอ่อนในการพัฒนาสถานศึกษามากที่สุดและเป็นปัญหาที่ควรนำมาแก้ไขและพัฒนาให้เร็วที่สุด โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา ผลการประเมินปรากฏว่ามีคุณภาพระดับพอใช้พบจุดที่ควรพัฒนา คือ ให้สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาตามขอบข่ายของการบริหารงานของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน (โรงเรียนบ้านโนนจาน. 2556 : 35) ซึ่งจากผลการวิจัยของคณะองศาสตราจารย์ (2547 : 79) พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียน จากข้อมูลข่าวสารการติดต่อประสานงาน และร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียน ครูที่เกี่ยวข้อง ต้องตระหนักถึงความจำเป็นและเล็งเห็นความสำคัญที่จะต้องดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งการร่วมวางแผน ดำเนินการประเมินและพัฒนางาน ตลอดจนชื่นชมและภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้นร่วมกัน ผู้ปกครองต้องมีบทบาทมากขึ้นจากเดิม ทั้งในลักษณะความร่วมมือ สนับสนุนโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้จัดการเรียนรู้ในบางส่วนที่เพิ่มเติม และผลการวิจัยของสุจิตรา จรทะผา (2553 : 97) พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ มีความตระหนัก เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความเสียสละและสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาทุก ๆ ด้าน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย ซึ่งรับผิดชอบงานความสัมพันธ์ชุมชนได้มองเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับ โรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยนำเอากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียมาใช้ เพื่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์เพียงพอในการมีส่วนร่วม เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น ตามขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา 4 ด้าน ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งคาดว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะให้ความสนใจและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาการศึกษา อันส่งผลให้การบริหารจัดการในโรงเรียนมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

มีวิธีการใดบ้างที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ให้มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
2. เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

ขอบเขตงานวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

1.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน	9 คน
1.1.2 คณะครูโรงเรียนบ้านโนนจาน	จำนวน	4 คน
1.1.3 ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน	9 คน
	รวมทั้งสิ้น	22 คน
2. ขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่ ขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
3. ระยะเวลาที่ทำการวิจัย ใช้ระยะเวลาศึกษา เมษายน 2556 – ตุลาคม 2556
4. สถานที่ โรงเรียนบ้านโนนจาน ตำบลขามป้อม อำเภอนาคู จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่มุ่งพัฒนางานหรือแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการ และได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 หมายถึง หน่วยงานบริหารการศึกษาที่มีฐานะเป็นกอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 จังหวัดมหาสารคาม

3. ขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา หมายถึง หลักการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์งานในสถานศึกษา 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

3.1 การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด

3.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณเพื่อป้องกันการรั่วไหลโดยการควบคุมการเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนด

3.3 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ การบริหารบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การเงินและบัญชี งานพัสดุและระบบควบคุมภายในที่ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบและแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

3.4 การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลในหน่วยงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมความต้องการของหน่วยงาน การบำรุงรักษา การพัฒนาตลอดจนการให้พ้นจากงาน เพื่อให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยความพึงพอใจของบุคคลในหน่วยงาน

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโนนจานตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ที่ 438/2555 จำนวน 9 คน

5. กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (AIC) หมายถึง กระบวนการที่ใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มคนที่มีส่วนได้เสียกับนักเรียนที่มีความแตกต่างทางความคิดและประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ร่วมกันในการมีส่วนร่วมหรือแก้ไขปัญหาโดยบรรยากาศการประชุมต้องเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ไม่มีความขัดแย้ง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

5.1 ขั้นตอนการสร้างความรู้ (Appreciation : A) หมายถึง ขั้นตอนที่ต้องทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดยอมรับให้เกียรติ และชื่นชมต่อคนอื่นแสดงความยินดี และความต้องการในสิ่งที่ตั้งถามโดยไม่มีคำตอบค้าน หรือวิพากษ์วิจารณ์เพื่อกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคตร่วมกัน

5.2 ขั้นตอนการสร้างแนวทางในการพัฒนา (Influence : I) หมายถึง ขั้นตอนการกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคตหรือวิสัยทัศน์ของการดำเนินงานแล้วหาวิธีทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนการสร้างความรู้ด้วยความเห็นพ้องต้องกันของกลุ่ม

5.3 ขั้นตอนการสร้างแนวปฏิบัติ (Contron : C) หมายถึง การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อนำโครงการหรือกิจกรรมสู่การปฏิบัติและจัดกลุ่มผู้ดำเนินงานรับผิดชอบกิจกรรมหรือโครงการเพื่อควบคุมให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

7. ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

8. ผู้แทนครู หมายถึง ผู้แทนข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

9. ผู้แทนศิษย์เก่า หมายถึง ผู้แทนศิษย์เก่า ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2

10. ผู้แทนองค์กรชุมชน หมายถึง ผู้แทนองค์กรชุมชน ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

11. ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือองค์กรศาสนา หมายถึง ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือองค์กรศาสนาที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

12. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ทรงภูมิปัญญาในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

13. การพัฒนา หมายถึง การหาแนวทางในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้มีส่วนร่วมที่ดีขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. คณะครูได้ทราบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโนนจาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโนนจาน ได้รับการพัฒนาการมีส่วนร่วมและร่วมบริหารโรงเรียนกับคณะครูด้วยความเต็มใจ
3. เป็นข้อมูลสารสนเทศแก่องค์กร หรือหน่วยงานอื่นเพื่อนำไปประยุกต์และปรับใช้ในพัฒนาการมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY